

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

16.12.2019

Харків

№ 58

Про введення в дію рішення колегії від 13.12.2019 № 4/3 «Про стан роботи щодо забезпечення збереженості архівних документів у Державному архіві Харківської області, архівних відділах районних державних адміністрацій і міських рад міст обласного значення Харківської області та підсумки роботи щодо виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2015 – 2019 рр. у 2019 році»

Відповідно до пункту 1 розділу 7 Положення про Державний архів Харківської області, затвердженого розпорядженням голови Харківської обласної державної адміністрації від 27 грудня 2016 року № 637 та пункту 5.10 розділу 5 Положення про колегію Державного архіву Харківської області, затвердженого наказом директора Державного архіву Харківської області від 02 березня 2018 року № 4, керуючись статтею 6 Закону України «Про місцеві державні адміністрації»,

наказую:

1. Ввести в дію рішення колегії Державного архіву Харківської області від 13.12.2019 № 4/3 «Про стан роботи щодо забезпечення збереженості архівних документів у Державному архіві Харківської області, архівних відділах районних державних адміністрацій і міських рад міст обласного значення Харківської області та підсумки роботи щодо виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2015 – 2019 рр. у 2019 році» (додається).

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Заступник директора архіву

Євген КУЩ

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ

13.12.2019

Харків

№ 4/3

Про стан роботи щодо забезпечення збереженості архівних документів у Державному архіві Харківської області, архівних відділах районних державних адміністрацій і міських рад міст обласного значення Харківської області та підсумки роботи щодо виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2015 – 2019 рр. у 2019 році

Заслухавши і обговоривши доповідь начальника відділу забезпечення збереженості та реставрації документів Державного архіву Харківської області (далі – Державний архів) Тетяни Іванської та начальника відділу організації та координації архівної справи, обліку та довідкового апарату Державного архіву Ольги Гнезділо колегія відзначає, що з метою створення оптимальних умов зберігання документів Національного архівного фонду в Державному архіві у попередні роки проведено капітальний ремонт фасаду архівних будівель, замінено систему опалення, каналізації і водовідведення, встановлено металопластикові вікна, замінено двері в архівосховищах, придбано і встановлено нові вогнегасники. 2019 року замінено пожежні рукави, встановлено автоматичне обладнання пожежної сигналізації і сповіщення про пожежу (у сховищах на 1 поверсі в будівлі по пр. Московському, 7). Для знезараження повітря в архівосховищах придбано 4 бактерицидні опромінювачі ОВВ 36, які вбивають віруси, бактерії, цвіль, грибки, спори. Опромінювачі вже пройшли випробування в декількох архівосховищах.

У приміщеннях сховищ проводяться санітарно-гігієнічні заходи, які забезпечуються регулярним очищенням від пилу архівосховищ, засобів зберігання архівних документів та самих документів.

Для своєчасного виявлення біологічних шкідників двічі на рік (на початку та по закінченню опалювального сезону) проводиться вибіркове мікробіологічне та ентомологічне обстеження архівних документів та архівосховищ. Результати обстеження зазначаються у відповідних актах.

Національний архівний фонд, який зберігає Державний архів, складається з неоднорідних масивів документів різних за видами, матеріальною основою, створених в різні часи, з різним ступенем збереженості матеріальної основи.

З метою відновлення фізичної цілісності та міцності основи документа, ліквідації причин прискореного старіння документа, усунення наслідків такого старіння проводяться реставраційні роботи. Так, за 11 місяців поточного року відреставровано 8 548 аркушів та 69 кв.м. карт, планів, креслень. Ремонт документів передбачає усунення незначних механічних пошкоджень, що

дозволяє повністю відновити основу документа. Так, відремонтовано 39 805 аркушів. Брошування та оправлення проводиться після закінчення ремонту чи реставрації. Відтак, маємо 391 оправлену справу та 130 описів.

Водночас слід зауважити, що план архіву з ремонту аркушів перевиконано, а план з реставрації документів і карт на 2019 рік не виконано у повному обсязі. Це спричинено низкою факторів.

Одним з таких факторів є проведення позапланових робіт з ремонту документів. Відтак, першочергово надавалися в роботу справи, які замовлялися користувачами до читального залу і мали незадовільний фізичний стан: справи з високим ступенем руйнування основи (розрив полотна на кілька частин, надриви, тріщини, втрати частин аркушів), відрив палітурки від блоку справи, пошкодження матеріалу палітурки, випадіння аркушів зі справи внаслідок їх відриву. Це, насамперед, метричні книги, які надійшли на зберігання до архіву в незадовільному стані від районних відділів державної реєстрації актів цивільного стану.

Другим фактором є нагальна потреба в професіональних реставраторах. На сьогодні в Державному архіві працюють два реставратори, дві посади – вакантні. Отже, спеціалістів не вистачає, а справ, що потребують оправлення, ремонту або реставрації виявлено багато, в тому числі і в ході перевіряння наявності та фізичного стану справ.

На виконання завдань і заходів, передбачених Програмою здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів Національного архівного фонду на 2009 – 2019 роки (далі – Програма), поточного року Державним архівом перевірено 39 фондів, які налічують 189 695 од. зб. на паперовій основі; 3 справи з унікальними документами, 912 од.зб. кінодокументів, 36 148 од.зб. фотодокументів, 126 од.зб. відеодокументів. Звітний показник значно перевищує плановий з тієї причини, що поточного року перевірено фонд № 18 – Харківське губернське присутствіє, який 2017 року не було перевірено у зв'язку з проведенням, на виконання листа Державної архівної служби України від 15.03.2016 № 01.3/777 відповідно до Закону України «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917 – 1991 років», ревізії носіїв архівної інформації репресивних органів.

Перевіряння наявності Державним архівом виконано у повному обсязі. Під час цієї роботи не виявлено 1 справу (фонду Р.-3934), 63 справи надійшли і 11 справ вибули за рахунок математичних і технічних помилок в облікових документах.

У ході роботи виявлено: 1 454 справи потребують ремонту, 1 116 справ – оправлення, 803 справи – дезінфекції, 1 112 – реставрації. Усі виявлені недоліки занесені до картотеки даних фізичного стану фонду.

Для поліпшення умов зберігання документів закартоновано 3902 справи.

Для забезпечення збереженості документів у справах здійснювалося обов'язкове поаркушне перевіряння справ під час видавання для користування і при поверненні їх до архівосховищ після користування. За 11 місяців 2019 року перевірено 2 744 232 аркуші у справах дорадянського періоду та

3 201 466 аркушів у справах радянського періоду, пронумеровано 86 302 аркуші.

З метою створення фонду користування документів, видалення оригіналів із сфери використання оцифровано 266 справ, які користуються найбільшим попитом, документи з високим ступенем руйнування основи, із згасаючим текстом, а також на виконання запитів і замовлень. Серед них метричні книги, ревізькі казки, дворянські книги, особові справи студентів і викладачів вузів, книги реєстрації актів громадянського стану, карні справи репресованих громадян міста Харкова і області, геометричні плани маєтків приватних власників по повітах Харківської губернії тощо.

Протягом звітнього року відбулося певне покращення у стані забезпечення збереженості архівних документів в архівних відділах районних державних адміністрацій та архівних відділах міських рад міст обласного значення (далі – архівні відділи райдержадміністрацій та міськрад).

Два архівних відділи (Ізюмської та Шевченківської) райдержадміністрацій переміщено до інших, більш пристосованих приміщень. Додаткові площі під сховища отримали архівні відділи Лозівської та Чугуївської райдержадміністрацій. Встановлено протипожежну сигналізацію, з підключенням до центрального пульта, в Архівному відділі Дергачівської райдержадміністрації, відремонтовано охоронну сигналізацію в Архівному відділі Красноградської райдержадміністрації.

У звітний період архівними відділами відремонтовано 1567 арк. документів, із них найбільше – архівним відділом Куп'янської райдержадміністрації (500 арк.). Також опрацьовано 1000 од. зб., із них найбільше архівними відділами Краснокутської (195 од. зб.) та Балаклійської (150 од. зб.) райдержадміністрацій.

На виконання завдань і заходів, передбачених Програмою у поточному році архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад області було заплановано перевіряння 198 фондів 32839 справ управлінської документації.

У 2019 році 32 архівних відділи райдержадміністрацій та міськрад перевірили 641 фонд 88 646 справ. Таке перевиконання пояснюється закінченням суцільного перевіряння документів архівними відділами Великобурлуцької, Валківської, Дергачівської та Лозівської райдержадміністрацій (у зв'язку зі зміною керівництва та переїздом архівних відділів до інших будівель).

Архівний відділ Шевченківської райдержадміністрації провів суцільну перевірку наявності справ в минулі роки, тому цей вид роботи не планував.

Під час перевіряння наявності не виявлено 31 справу в Архівному відділі Чугуївської райдержадміністрації, які поставлено у розшук у період 2014 – 2018 рр.

Всього архівними відділами області у період 2015 – 2019 рр. було заплановано перевірити 1169 фондів 166277 од.зб., фактично перевірено 2021 фонд, 317826 од.зб. Отже, показники перевиконані майже у двічі.

Враховуючи викладене вище, **колегія вирішує:**

1. Інформацію щодо забезпечення збереженості архівних документів у Державному архіві Харківської області, архівних відділах районних державних адміністрацій і міських рад міст обласного значення Харківської області та підсумки роботи щодо виконання Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2015 – 2019 рр. у 2019 році взяти до відома.

2. Розглянути питання про стан виконання Державним архівом та архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад Харківської області Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2020 – 2024 рр., за 6 місяців 2020 року на засіданні колегії Державного архіву у III кварталі 2020 року.

Термін виконання: серпень 2020 року

Голова колегії, заступник
директора Державного архіву
Харківської області

Євген КУЩ

